

KULTÚRA

Könyvajánlat

Lapunk korábbi számaiban is elég gyakran hívtuk fel olvasóink figyelmét egy-egy olyan kiadványra, amely a /cseh/szlovákiai magyar irodalom értékes alkotása, vagy amely több mint 80 éves irodalmunk történetét próbálja áttekinteni. Ilyennek minősíthető többek között **Szeberényi Zoltán** nyugalmazott főiskolai tanár kétkötetes összefoglalója: a **Magyar irodalom Szlovákiában /1945–1999/**. Erről korábbi számunkban már írtunk.

A fent említett kiadvány tehát átölel több mint félszázadot. A hiányzó fejezetek – irodalmunk 1918-tól 1945-ig terjedő történetének összefoglalását **Fonód Zoltán** nyugalmazott egyetemi tanár, az Irodalmi Szemle főszerkesztője írta meg **Üzenet (A magyar irodalom története /Cseh-/Szlovákiában – 1918–1945)** című, sok adatot és meglátást tartalmazó munkájában. A kötet már 1993-ban megjelent a budapesti Akadémiai Kiadónál. Mostani – bővített – kiadását a **Madách-Posonium Kiadó** tette az olvasói asztalra. A szerző az új kiadáshoz fűzött megjegyzésében idézi Pomogáts Béla irodalomtudós /a kötet lektora/ értékelésének

néhány gondolatát: „*Fonód Zoltán kéziratát – a vele kapcsolatos viták ellenére is – igen fontos és hasznos munkának tartom, tekintettel arra, hogy igazából először foglalja össze a szlovákiai magyar irodalom történetét a két világháború között. Ebben a tekintetben az olyan nagyobb vállalkozások úttörő szerepét vállalja magára, mint amilyen Turczel Lajos emlékeztetés összefoglalása, Csanda Sándornak az »első« szlovákiai magyar nemzedékről írott munkája vagy Görömbei Andrásnak az 1945 utáni szlovákiai magyar irodalomról készített könyve volt.*”

A kiadvány szerkezeti felépítése részben eltér Szeberényi munkájának struktúrájától. Ennek ellenére nagyon hasznosan illeszkednek egymáshoz.

Fonód könyvének bevezetőjében nagyon használható áttekintést nyújt az impériumváltás utáni csehszlovákiai viszonyokról – különös tekintettel a szlovákiai magyar nemzetrész helyzetére.

A kötet megfelelő forrás a tájékozódni akaró olvasónak, de alkalmas ugródeszka a kutatást vállaló szakembernek is.

/korpás/

Hrubík Béla második verseskötetének bemutatása

Meghitt, a költészet rangjához méltó találkozó volt tanúja az a mintegy 70 főnyi versbarát, aki az ipolynéki kultúrházban 2004. július 5-én részt vett **Hrubík Béla** második, **Jövendölés** című verseskötetének bemutatóján. A találkozózt a **Csemadok helyi szervezete** patronálta. A kötetet a **Méry Ratio** adta ki.

Az ünnepelt néhány mondatnyi megnyitója után **Vas Ottó**, ipolyvási nyugalmazott gimnáziumi tanár mély átéléssel szavalt a tanítványa verseiből készült összeállítást. Utána **Kovács Norbert** ipolyvási származású, Prágában élő gitárművész adott elő néhányat az általa megzenésített Hrubík-versekből. A verstolmácsolás záróakkordjaként **T. Pataki Lászlóné Kerner Edit** előadóművész elmondta a költő **Egy mondat a hazáról** c. költeményét.

A kötetet bemutató **Kövesdi Károly** költő, újságíró **Költészet és közélet** címmel szolt Hrubík második kötetéről. /Az

első címe: Az életfa árnyékában./ Hangsúlyozta: a határon túli magyarság felvállalása az egyik legidősebb feladata a magyarországi társadalomnak és irodalomnak. Nem a modernkedés, hanem az őszinte költői szavak mozgósítják az embe-reket. Hrubík nem vesztette el a szükséges költői alázatot felnevelő közössége iránt. Erős felelősségtudatát számon lehet kérni a magyar költészeten is. Fontos a küldetéstudat, amely sokszor a szűkebb haza gondjaiból sarjad. Kövesdi örömmel állapítja meg, hogy Hrubík sajátos szemléletű és hangvételű magyarságverseket ír napjaink gyökértelenségét erjesztő viszonyainak világában.

A résztvevők a műsor és a bemutató értékelés után még sokáig elbeszélgettek a költészet által is inspirált gondokról és teendőkről.

Kedves olvasóinknak a kötet címadó költeményét nyújtjuk át ízelítőnek.

Korpás Pál

Felavatták Siposs Antal emléktábláját

2004. június 25-én ünnepélyes keretek között avatták fel Ipolyság neves szülöttének, **Siposs Antalnak** az emléktábláját egykori szülőházának falán a **Kórház utcában**.

A rendezvényen az esős, borongós idő ellenére szép számmal megjelentek a kultúra kedvelői, a helyi közélet képviselői és számos magyarországi vendég, köztük **dr. Mihovics István**, Révfülöp polgármestere, aki beszédében felidézte Siposs Antal Révfülöphöz kapcsolódó emlékeit. A táblaavató beszédet **Danis Ferenc**, a Honti Múzeum és Galéria Baráti Körének elnöke tartotta. Méltatásában hangsú-

lyozta: a város polgárai ezzel az emléktáblával egy újabb adósságot róttak le, s a kitűnő zongoraművész, Liszt Ferenc tanítványa ezzel az aktuálal végleg visszatért szülővárosába. A tábla a **Honti Múzeum és Galéria Baráti Kör**e és a **Pongrácz Lajos Társaság** anyagi hozzájárulásával készült.

A koszorúk elhelyezése után az **Ipolyság Város Vegyeskarának** műsora zárta az ünnepséget. A zenebarátok ezt követően az **Ipolysági Művészeti Alapiskola** dísztermében egy Siposs Antal és kortársai műveiből összeállított koncerten vehettek részt.

-It-

Siposs Antal (1839–1923)

1839-ben született Ipolyságon. Első oktatója kántortanító édesapja volt, aki maga is sokat foglalkozott a zenével. A 1840-es évek végén Pestre került, itt szerezte Thern Károly mellett zenetanítói oklevelet. 1858-ban mint a „Nemzeti zenede” növendéke közreműködik egy nyilvános hangversenyen, ahol Liszt Ferenc is

jelen volt. Annnyira megnyerte a nagy zeneszerző tetszését, hogy meghívta magához Weimarba, ahol két évig tanította. Siposs 1866-ban művészeti körútra indul, Bécsben, Prágában és más városokban tart nagy sikerű hangversenyeket. Hazatérve Pesten telepedik le, ahol zenetanítással foglalkozik. 1874-ben megalapítja magán zeneakadémiáját, támogatja a szegény sorsú, de tehetséges tanítványait. Egyik megalapítója lesz az Országos Magyar Daláregyesületnek. 1909-ben a 70 éves mestert szülővárosában, Ipolyságon is megünnepelik: az ünnepi díszhangversenyen szép aranylanttal lepik meg. Utolsó éveit Révfülöpon tölti, a Balaton partján, ahol jótékony céllal számtalanszor fellép a műsoros rendezvényeken. Itt is hunyt el 1923. június 18-án szívbénulás következtében.

-It-